CADA – varmuustasot ja sisämarkkinat

Teknologiateollisuuden lausunto eduskunnan suurelle valiokunnalle · U 54/2026 vp · COM(2026) 502

Kannatamme – ja poikkeamme VN:stä kahdessa kohdassa

Yhdymme valtioneuvostoon

Suvereniteettivaatimukset yhteisesti EU-tasolla – lisäarvoa sisämarkkinoille.

Henkilöstön luotettavuutta ei arvioida kansalaisuuden perusteella.

Tunnustamispäätöksiin muutoksenhakuoikeus.

Delegoitu valta rajattava, siirtymäajat riittäviksi.

Poikkeamme valtioneuvostosta

1 Kannatamme komission toimivaltaa puuttua jäsenvaltion riskiarvioon (29 art. 5 kohta).

2 Kansallisessa turvallisuudessa, puolustuksessa ja TL-tiedossa varmuustasoja sovelletaan ”sovella tai selitä” – ei täyttä vapaaehtoisuutta.

Perusteena sisämarkkinat: pienelle jäsenvaltiolle kansallinen suosiminen on haitallisinta.

Tasapaino kolmen tavoitteen välillä

Oikeusperusta: sisämarkkinat

SEUT 114 art. – kehys poistaa kansallisista eroista johtuvia esteitä.

SEU 4(2) rajaa, mutta ei poista EU:n toimivaltaa säännellä palvelumarkkinoita.

Jäsenvaltion liikkumavara

Kansallinen turvallisuus jäsenvaltion vastuulla.

Suomen TL-vaatimukset osin EU-tasoa tiukempia – lisävaatimukset sallittava perustellusti ja julkisesti.

Aidot sisämarkkinat

Tasot 3–4 ≈ 10 % julkisen sektorin tarpeista: kapea, kallis markkina.

Ilman yhteistä tunnustusta 27 kansallista järjestelmää – hyöty suurille jäsenvaltioille.

Tunnustus kelpaa koko unionissa – kansalliset lisävaatimukset vain kansallisen turvallisuuden ja TL-tiedon suojaamiseksi.

Kannatamme – vyöhykkeistö säilytettävä

Vyöhyke 1: kansallinen turvallisuus

Kansallinen turvallisuus, puolustus ja turvallisuusluokiteltu tieto.

Peruste valtion turvallisuus – ei kytkeydy NIS2-sektoreihin.

”Sovella tai selitä”: EU-tasot lähtökohtana, perusteltu poikkeaminen mahdollinen (29 art. 4 kohdan ilmoitus pohjaksi).

Vyöhyke 2: NIS2-sektorit

Julkisen sektorin yleisen järjestyksen kannalta merkittävät toiminnot, esim. terveys, energia, liikenne.

Riskiarviointi yhteisellä menetelmällä (29 art. 3 kohta).

Tuloksen mukaista tasoa sovelletaan 30 artiklan poikkeusperustein.

Lisäksi: ”yleisen järjestyksen” (public order) käsite selvennettävä.

Sisämarkkinoiden tae pienelle jäsenvaltiolle

Miksi kannatamme

Suurin riski ei ole komission valta vaan riskiarvion käyttö teollisuuspolitiikkana.

Tason nosto sulkee muiden maiden toimittajat pois; tason lasku pitää vaatimukset alittavan kotimaisen toimittajan sopimukset voimassa.

Suomalaiset yritykset tarvitsevat muiden jäsenvaltioiden markkinoita – pienellä maalla ei ole keinoja puuttua toisen maan suosimiseen.

Pelkkä vertaispaine tai sitomaton suositus ei riitä.

Ehdot

1 Ulottuminen kansalliseen turvallisuuteen, puolustukseen ja TL-tietoon harkitaan tarkasti sisämarkkinoiden ja yhteentoimivuuden kannalta

2 Käytön perusteet asetukseen

3 Jäsenvaltion kuuleminen, perusteltu päätös

4 Tarkastelumenettely

5 Riittävä siirtymäaika tason muutokselle

Toimiva ja saavutettava kehys

Henkilöstö

EU-kansalaisuus → turvallisuusselvitys; ETA-kansalaiset rinnastetaan.

Taso 4

Toimitusketjuvaatimus riskiperusteiseksi ja todennettavaksi; CRA-yhdenmukaisuus.

Sertifiointi

Tasot 2–4 vasta EUCS:n myötä; KriPa siirtymäkaudella; ilmoita kerran, hyödynnä monesti.

Tunnustaminen

Sitova määräaika, muutoksenhaku, periytyvyys pilvipinossa; valvonta Traficomille.

Hankinnat

Migraatio 24–36 kk; ei taannehtivuutta; 31(3) delegointivaltuus pois.

Säädösvalta

Keskeiset kriteerit asetukseen, delegoitu valta teknisiin päivityksiin.